

Kampen in 2007

Herinneringen aan Bas Steller

(Kampen 3 augustus 1928 - Kampen 2 februari 2007)

door Gaya Jansen

Op de dag dat ik gebeld werd met de vraag of ik misschien een in memoriam voor Bas zou willen schrijven, had ik 's ochtends nog aan hem gedacht. Dat is niet zo vreemd, want als ik m'n ogen open doe en het is licht genoeg zie ik de 'madonna van de wasbak'. Zo noemde Bas dit schilderij van een zittende naakte vrouw. Het hing eerder in de bibliotheek van de kunstacademie, vlak bij de wasbak, totdat we met kasten gingen schuiven en er geen plek meer was. Ik mocht het meenemen, het viel onderweg naar huis bijna uit elkaar, want zelf lijsten maken was niet echt Bas z'n passie. Ik vind het een ontroerende afbeelding en de manier van schilderen is typisch Bas (voor mij dan): veel blauw en veel verf, bijna alsof het geboetseerd is en niet geschilderd.

Die ochtend in februari schrok ik toen ik zijn overlijdensadvertentie zag. Ik wist wel dat het niet goed ging, maar toch. De laatste keer dat ik hem had gesproken, in oktober 2006, had hij er nog zin in. Hij was toen ook weer naar zijn atelier geweest om te schilderen. Het kostte hem veel moeite om de trap op te komen, maar het was gelukt.

Ik heb veel dankbare herinneringen aan Bas. Ik leerde hem kennen in 1986. Ik werkte in de bibliotheek van de kunstacademie. Het werd daar steeds drukker en ik was zwanger van m'n tweede kind. De toenmalige directeur Jan Maaskant wilde mijn last verlichten, maar naast de reguliere zwangerschapsvervangning had hij geen permanente financiële middelen voor meer bibliotheekpersoneel. Hij verzong een list en zette een oproep voor een vrijwilliger in de kerkbode van de Burgwalkerkerk.

Bas reageerde daarop en vroeg als tegenprestatie toestemming voor het volgen van lessen. Hij was net met de 'supervutregeling' van Douwe Egberts. Dat kon toen nog als je 57,5 jaar was. Tijdens zijn hele arbeidzame leven bij D.E. was hij in z'n vrije tijd blijven schilderen, onder andere bij vereniging 'De Varfdeuze'. In z'n jeugd had hij ook schilderlessen gevolgd bij de Kamper kunstschilder G.J. Kruishoop. Nu kwam daar weer een vervolg op, want de kunstacademie ging graag op z'n voorstel in.

Bas Steller (2001). Foto: Remy Steller.

Bas volgde modelschilder- en bootseerlessen en zorgde in de bibliotheek onder meer voor het opruimen en kaften van boeken. Voor een lange periode was zijn hele week daar mee gevuld. Later moest hij meer rust nemen, toen hij door een beroerte en een heupoperatie slechter ter been was geworden. Hij maakte het voor mij mogelijk om af en toe deel te nemen aan vergaderingen, naar boekhandels te gaan en als het nodig was met een ziek kind de dokter te bezoeken. Daar was ik erg blij mee.

Bas bestudeerde alle nieuw gekochte boeken en kon daarom de mensen goed helpen. Hij had ook persoonlijke favorieten zoals de Friese landschapschilder Gerrit Benner. Soms ging hij mee op excursie, bijvoorbeeld naar een Matisse-expositie in Parijs. Ook op personeelsuitjes was hij erg gesteld.

Bas had het enorm naar zijn zin op de academie. Hij vulde z'n dagen graag met zijn kunst. Muziek was zijn andere passie. Hij was namelijk vanaf 1954 vaste kerkorganist van onder meer de Gereformeerde Kerk in IJsselmuiden, haalde het diploma kerkelijk orgelspel en was actief lid van de Gereformeerde Organisten Vereniging. Ter gelegenheid van zijn veertigjarig jubileum als organist kreeg hij in 1994 de eremedaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau overhandigd.

Op de kunstacademie nam hij deel aan discussies aan de koffietafel over kunst, godsdienst, management, muziek en alles wat verder nog ter sprake kwam. Hij zei dan nooit veel, maar kon af en toe met een rake opmerking de opwinding van andere werknemers over onbegrijpelijke beslissingen van het management relativeren. Hij zei dan tijdens een verhitte discussie: ‘ach, jullie hebben hier allemaal maar een mooie ouwe dag’. Waarna iedereen moest glimlachen. Voor mij had hij een hele fijne in petto. Als ik me weer eens opwond over totaal onbegrip in bibliotheekzaken bij de directie vroeg Bas heel fijntjes: ‘drink je wel genoeg?’ Zijn relativeringsvermogen en zijn vermogen om van het leven te genieten waren een voorbeeld voor me. Toen in januari 2005 eindelijk de verhuizing van de academie naar Zwolle zou plaatshebben na jaren van speculeren en praten, besloot Bas om niet mee te verhuizen. Hij was in voorgaande jaren steeds slechter ter been geworden en maakte inmiddels gebruik van een scootmobiel. Daarom vond hij de verhuizing een goed moment om te stoppen, maar hij vond het ook een moeilijk moment. Bezig zijn met kunst was zijn lust en leven. Het afscheid van de academie was in stijl: in het café er naast. Bas wilde zo min mogelijk officieel gedoe en zoveel mogelijk gezelligheid.

In de periode na de verhuizing kwam ik af en toe in de vakanties op bezoek. We haalden dan herinneringen op aan de academie, aan de bibliotheek, aan collega’s, aan reisjes, aan z’n lintje. Hij miste ons wel. En wij misten hem. Het gebeurt nog regelmatig dat ik in het midden van een discussie Bas citeer. Het al genoemde ‘jullie hebben hier maar een mooie ouwe dag’ is dan favoriet. Ook hadden we het nog wel eens over ons reisje naar Nieuw-Weerdinge in Drenthe, waar we heen gingen om boeken te kopen van de zus van emigrerende medeburgers. De zus was tekenlerares geweest en had haar hele bibliotheek nagelaten aan haar zuster en zwager. Die gingen op hun beurt emigreren, dus moesten ze van de boeken af. Voor alle boeken moest de prijs ter plekke besproken worden. Bas fungeerde als een soort bliksemafleider met z’n orgelspel. De emigranten hadden namelijk een orgel in de kamer staan. Terwijl Bas af ten toe speelde, voerden mijn collega Ank Schonewille en ik verwoede onderhandelingen over de prijs.

Ook het verhaal over de Meeuwenhorst kwam nog wel eens langs. Bas had een opdracht gekregen voor een schilderij voor kantoorgebouw ‘De Meeuwenhorst’ aan de Meeuwenweg in Kampen. Hij had een expressionistisch, abstract schilderij gemaakt gebaseerd op het idee van vliegende meeuwen. De opdrachtgevers vonden het niet duidelijk genoeg. Na veel gesteggel ‘plakte’ Bas gewoon een erg duidelijke meeuw in het schilderij. Als mensen zijn

werk niet goed zagen of begrepen kon hij dat erg goed loslaten. Bas was dol op zijn familie, hij had stamboomonderzoek gedaan tot diep in Duitsland om uit te zoeken waar de familie oorspronkelijk vandaan kwam. Door de jaren heen hoorde ik hierover en ook over zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen, die steeds in aantal toenamen. Hij was dol op ze. Bij zijn afscheid van de academie waren ze er ook allemaal. Ik mis Bas, maar tegelijkertijd voel ik zijn invloed nog in zijn werk, leven en uitspraken. Zijn relativeringsvermogen, humor en levenskunst zijn me nog dagelijks tot voorbeeld.

Met dank aan de websites van Remy Steller, voor het controleren van m'n geheugen.